

REGIONAAL- JA
PÕLLUMAJANDUSMINISTEERIUM

Euroopa Maaelu Arengu
Põllumajandusfond:
Euroopa investeeringud
maapiirkondadesse

Kavandatavad muudatused müügipakendisse pakendamata toidu toidualases teabes

Hellika Kallaste
toiduohutuse osakond

07.11.2023

Määruse reguleerimisala

Põllumajandusministri 11. märtsi 2015. a määrus nr 24

Määrusega kehtestatakse jaekaubandusettevõttes, sealhulgas toitlustusettevõttes, tarbijale üleantava toidu toidualase teabe esitamise nõuded:

1. Lahtiselt müüdav toit

nt värsked puuviljad, saiakesed, toitlustusasutuses serveeritav praad või supp

2. Tarbija soovil müügikohas pakendatav toit

nt kaupluses kaasamüüdav salat, kaasaostetav praad

3. Müügikohas tarbija juuresolekuta vahetult müügiks pakendatud toit

nt kaupluses vahetult müügiks pakendatud salat ja singiviilud

Kavandatavad muudatused

1. Lahtiselt müüdava **õlle** ja **siidri alkoholisisalduse** esitamine
2. **Toidu põhilise koostisosana kasutatud liha päritolu** esitamine lahtiselt müüdava ja tarbija soovil pakendatava toidu puhul
3. Tarbija juuresolekuta müügikohas vahetult müügiks pakendatud toidu **koostisosade / toitu iseloomustava kirjeldava teabe** ja **toitumisalase teabe** esitamine
4. **Toidualane teave** toidu **ümberjagamisel** tarbijale

1. Õlle ja siidri alkoholisisaldus

Toitlustusettevõttes serveeritavad õlled, siidrid (sh vaadiõlled ja -siidrid)

Mis?

Õlle ja siidri tegeliku **etanoolisisalduse** esitamine **mahuprotsentides** (% vol)

Sellele võib eelneda sõna „alkohol“ või lühend „alk“ või „alc“

Kus?

Müügikohas füüsilise vahendi kaudu (nt joogikaardil, menüüs)

Miks on oluline?

Õlle ja siidri etanoolisisalduse esitamine mahuprotsentides

- paranevad võimalused teha informeeritud ostuotsuseid
 - alkoholisalduse varieerumine erinevate toodete lõikes + seos joogi maitsega
- panustab tervist toetavamalt käitumist soodustava keskkonna loomisse
 - aitab teadvustada, et õlu ega siider ei ole karastusjoogid

2. Toidu põhilise koostisosana kasutatud liha* päritolu

Toitlustusettevõttes serveeritava või tarbija soovil pakendatava toidu puhul, mis on valmistatud toitlustusettevõtte poolt ja mille valmistamiseks on kasutatud põhilise koostisosana värsket, jahutatud või külmutatud liha*

Mis?

Toidu **põhilise koostisosana** kasutatud **liha* päritolu** esitamine

liha* - värske, jahutatud, külmutatud veise-, sea-, kitse-, lamba- ja kodulinnuliha ja nendest lihaliikidest valmistatud hakkliha

Toidu põhiline koostisosa selle määruse tähenduses - toidu koostisosa, mis moodustab rohkem kui 50% sellest toidust või mida tarbijad tavaliselt seostavad selle toidu nimetusega

2. Toidu põhilise koostisosana kasutatud liha* päritolu

Kui täpselt?

Värske, jahutatud, külmutatud **veise-, sea-, kitse-, lamba- ja linnuliha** ja **veisehakkliha**:
looma kasvatamise riigi nimi või **riikide nimed**

Paindlikum esitusviis **sea-, kitse-, lamba- ja kodulinnulihast** valmistatud **hakklihale**, kui konkreetse looma kasvatamise riigi nimi või riikide nimed ei ole teada:
võib märkida üldisemalt, nt viidates Euroopa Liidule

Kus?

Toidu müügikohas füüsilise vahendi kaudu (nt sildil, tahvil)

2. Toidu põhilise koostisosana kasutatud liha* päritolu

Selgitav joonis

Päritoluteave on nõutud ja info looma kasvatamise riigi kohta on kättesaadav.

Lihatoodete ja lihavalmististe puhul ei ole EL-ülest kohustust esitada põhilise koostisosa ehk lihatoote või lihavalmistise valmistamiseks kasutatud liha päritolu, seega ei pruugi olla info looma kasvatamise riigi kohta kättesaadav.

Miks on oluline?

Toidu põhilise koostisosana kasutatud liha päritolu esitamine

- meede kohalike tootjate toetamiseks
- võib soodustada kodumaise liha nõudluse suurenemist (positiivne mõju toidu varustuskindlusele, toidujulgeolekule)
- võimaldab teha teadlikke valikuid
- edendab kestlike toidusüsteemide arengut, sh lühikeste tarneahelate teket ja toidu tarneahela läbipaistvuse suurendamist
 - võimaldab hinnata mõju keskkonnale ja valida väiksema keskkonna jalajäljega toitu

3. Tarbija juuresolekuta müügikohas vahetult müügiks pakendatud toidu koostisosad / toitu iseloomustav kirjeldav teave ja toitumisalane teave

Nt kaupluse tagaruumis pakendatud toit, toitlustusettevõttes varem pakitud ja samas ettevõttes tarbijale müügiks pakutav toit

Mis?

Toidu **koostisosade / toitu iseloomustava kirjeldava teabe esitamine** ja **toitumisalase teabe** esitamine

Kus?

Vahetult toidu juures või toidu müügikohas toidu pakendil, sellele kinnitatud märgistusel või füüsilise vahendi kaudu

3. Tarbija juuresolekuta müügikohas vahetult müügiks pakendatud toidu koostisosad / toitu iseloomustav kirjeldav teave

Kaalumisel:

Jaekaubandusettevõtted: koostisosade loetelu esitamine kooskõlas määruse (EL) nr 1169/2011 koostisosade loetelu esitamisele kehtivate nõuetega ehk sarnaselt müügipakendis toiduga, arvestades määruse (EL) nr 1169/2011 art 19 erandeid

Toitlustusettevõtted: toitu iseloomustava kirjeldava teabe esitamine, et tarbijad saaksid toidu olemuse/koostisosade kohta rohkem infot

3. Tarbija juuresolekuta müügikohas vahetult müügiks pakendatud toidu toitumisalane teave

Toitumisalane teave (arvestades määruse (EL) nr 1169/2011 V lisa erandeid)

I võimalus: 100 g või 100 ml kohta

II võimalus: portsjoni või tarbimisühiku kohta → portsjoni või tarbimisühiku suurus tuleb esitada toitumisalase teabe vahetus läheduses

Kohustuslikud andmed → tabeli kujul, numbrid üksteise all

Energiasisaldus (kJ/kcal)

Rasvad (g)

 millest küllastunud rasvhapped (g)

Süsivesikud (g)

 millest suhkrud (g)

Valgud (g)

Sool (g)

Miks on muudatused olulised?

Toidu koostisosad / toitu iseloomustav kirjeldav teave

- suureneb tarbijate teadlikkus toidu koostisosade kohta
- alati ei pruugi teenindajat läheduses olla, et vastavat infot suuliselt küsida

Toitumisalane teave

- rahvatervise edendamine
- toitumisalane teave võimaldab teha tervist toetavaid valikuid
- suureneb tarbijate teadlikkus toidu energiasisalduse ja toidus sisalduvate toitainete kohta
- julgustab ka pakendamata toitu reformuleerima

4. Toidualane teave ümberjagatava müügipakendisse pakendamata toidu kohta

Toidu ümberjagamine - protsess, mille käigus toiduks tarvitamiskõlblik toidu ülejääk, mis muidu võib raisku minna, kogutakse kokku või antakse tasuta inimestele, eelkõige abivajajatele, või tehakse mõlemaid tegevusi.

Mida tuleb esitada?

1. toidu **nimetus**
2. teave **allergiat** või **talumatust** põhjustada võiva koostisosa või aine kohta
3. juriidilisest isikust toidu annetaja või annetatud toidu vastuvõtja nimi ja **kontaktandmed**
nt telefoninumber või meiliaadress
4. **kiiresti rikneva** toidu puhul sõnad „**tarbi kohe**” või muu samatähenduslik viide

Kus?

Vahetult toidu juures või toidu üleandmise kohas füüsilise vahendi kaudu (nt sildil, infotahvilil või märgistusel, mis on lisatud pakendile, millesse müügipakendisse pakendamata toit pakendatakse toidu üleandmise lihtsustamiseks)

4. Toidualane teave ümberjagatava müügipakendisse pakendamata toidu kohta

Erandid

1. teave allergiat või talumatust põhjustada võiva koostisosa või aine kohta

→ ei pea esitama, kui toidu nimetus viitab otseselt allergiat või talumatust põhjustada võivale koostisosale või ainele

2. toidu annetaja või annetatud toidu vastuvõtja nimi ja kontaktandmed

→ ei pea esitama, kui toidu annetaja annab toidu üle vahetult tarbijale (nt toitlustusettevõttes kohapeal)

Üleminekuaeg ja hetkeseis

Üleminekuaeg 2 aastat

- v.a ümberjagatava toidu kohta esitatava toidualase teabe nõuded (jõustumine eeldatavalt 2024. a teine pool)

Hetkeseis

- määruse muudatuse eelnõu on menetlemisel

REGIONAAL- JA
PÕLLUMAJANDUSMINISTEERIUM

Aitäh!

Hellika Kallaste

hellika.kallaste@agri.ee